

Αλέξης Κυριτσόπουλος
ζωγράφος, «Ερευνητής»
*«Κάθε χρώμα, ένα γράμμα, μια νότα.
Συνδυάζοντάς τα φτιάχνεις "λέξεις"»*

 Από τον ΠΙΩΡΓΟ ΚΙΟΥΣΗ g.kiouis@eleftherotipia.net

«Έχω τρεις κόσμους: Μια θάλασσα, έναν ουρανό κι έναν πράσινο κήπο: τα μάτια σου»
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ

Στα Βάτικα

Το είδαμε και αυτό εκεί στο Νότο, στα όμορφα Βάτικα, στη νύμφη του Λακωνικού, τη Νεάπολη. Δέντρα ετών, συνδεδεμένα με τον τόπο, με τη γασιονία, άλλα με ξεριζωνονται και άλλα να «κλαδεύονται». Και έτσι χωρίς καμιά εξήγηση ξαφνικά βλέπεις κούτσουρα και ξεριζωμένα δέντρα! «Γιατί;» ρωτήσαμε. Η απάντηση από επίσημα χείλη: «Γιατί, εστέ γεωπόνος». Οχι, δεν είμαστε γεωπόνοι. Είμαστε όμως πολίτες αυτού του τόπου που τον αγαπάμε και δεν θέλουμε να πληγώνεται. Γονείς είμαστε, πολίτες που δικαιούνται απαντήσεις. Που δεν δεχόμαστε να αποφασίζουν ερήμην μας για τον τόπο μας! Ρωτήσαμε ποιους το αποφάσισε. Καμείς. Τιποτα επίσημο. Μόνο κάποιες δικαιολογίες. Τα δέντρα δεν είχαν κλαδευτεί τα τελευταία χρόνια και έπρεπε να κλαδευτούν για να δυναμώσουν και στο τέλος τα δέντρα έκρυβαν τη θέα. Και ποιος είπε ότι τα δέντρα ήταν άρρωστα; Ο γεωπόνος; Πού είναι η έκθεση; Πουθενά! Ποιος φταίει που δεν είχαν κλαδευτεί τα τελευταία χρόνια; Δεν θα έπρεπε κάθε χρόνο να φροντίζονται ώστε να προλάβουμε και να μη φθάσουμε στο σημείο να τα ξεριζώσουμε; Και στο τέλος, τα δέντρα έκοβαν τη θέα. Φθάσαμε στην αιτία. Κάποιοι υπήκουσαν σε κάποιες φωνές και ξεριζώσαν τα δέντρα που εμπόδιζαν τη θέα. Ο, τι εμπόδιζε, κβεται. Και ένας πίνακας ζωγραφικής, με το πράσινο των δέντρων δίπλα στο γαλάζιο της θάλασσας, αντικαταστάθηκε από έναν πίνακα νεκρής φύσης. Και όταν κάποιες φωνές ακούστηκαν πιο δυνατές και ζήτησαν απαντήσεις, εμφανίστηκε ένα έγγραφο με υπογραφή του δημάρχου που έδινε εντολή για τον καλλιπωισμό των δέντρων. Η ημερομηνία όμως πρωτοκόλλη του εγγράφου ήταν νεότερη της ημερομηνίας που ξεριζώσαν τα δέντρα.

ΦΡΟΣΥ ΣΑΛΕΜΗ-ΔΟΥΜΑΝΗ

«Με όπλα και εξωνήσεις εκπορθούν τη θέληση των λαών»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Με τον ΠΙΩΡΓΟ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗ

Οι σημερινές εξουσίες «αφίνουν να κάνουν τη δουλειά τους οι νόμοι του ήλιου;», ρωτήσαμε τον Πιώργο Ανωμερίτη, με αφορμή το νεόκοπο βιβλίο από τις εκδόσεις του ΟΛΠ με τίτλο «Η ποιητική στην ποίηση του Νικηφόρου Βρεττάκου». Ο πρόεδρος και δευθύνων σύμβουλος του Οργανισμού Λιμένος Παλαιάς, ιδρυτής του Ιστορικού Αρχείου ΟΛΠ, πρώην υπουργός και συγγραφέας, μας είπε με νόημα: «Απέναντι στο σκοτάδι των εξουσιών υπάρχουν οι στίχοι των ποιητών. Οι ποιητές δεν μπορούν να σιωπούν, γιατί είναι υπερασπιστές "του πόνου του Χριστού και του Ηλιού". Μέσα από τους πλυμούς τους υπάρχει ο Παράδεισος».

– Μετά τον «Βρεττάκο του Παλαιά», η ανθολογία ποίησης του έργου του;

«Ο εορτασμός των εκατό χρόνων από τη γέννηση του Νικηφόρου Βρεττάκου, από τις Κροκεές Λα-

κωνίας, μου έδωσε την ευκαιρία να ερευνήσω ένα ιδιαίτερο κομμάτι της ζωής του, αυτό της 17χρονης ζωής του στον Παλαιά και την εργασιακή σχέση της γυναίκας του Καλλιόπης Αποστολίδου-Βρεττάκου με τον Οργανισμό Λιμένος Παλαιάς. Και τα δύο αυτά γεγονότα συνθέτουν βιβλιογραφικά κάτι καινούργιο στη διερεύνηση των πτυχών της πολυσήμαντης ζωής του σε δύσκολους καιρούς. Δεν μπορούσα όμως ν' αφήσω απ' έξω την ποιητική του δουλειά, της οποίας το ενδιαφέρον μου εστιάζει στην αγωνία του για την ποίηση, μιας και σε 141 ποιήματά του αναρωτιέται συνεχώς και προσδιορίζει την έννοια της ποίησης».

– Ηταν μόνο ποιητής;

«Ο Βρεττάκος υπήρξε στρατευμένος στον αγώνα του καλού. Γι' αυτό και ήταν αγωνιστής, άνθρωπος δηλαδή θεύτερος. Εγινε δημοτικός σύμβουλος Παλαιά και το έργο του για το θέατρο (Κατράκας, Ροντήρης) άφησε εποχή, όπως αλληλίστα και η δουλειά του για τη Φιλαρμονική, το Δημοτικό Θέατρο, το Βεάκειο, το Ιστορικό

Αρχείο και τη Δημοτική Πινακοθήκη. Ηταν ένας απλός υπάλληλος στην καθημερινή ζωή, μα και χίτης ενός καλύτερου κόσμου, δημιουργός, "υπήκοος πιστός του απάνω κόσμου"».

– Λείπει το ταλέντο του;

«Στην εποχή μας λείπουν πολλά. Όμως ο σπόρος του Βρεττάκου και των ποιητών της γενιάς του έχει φυτρώσει παντού. Κι ευτυχώς, γιατί αν κάτι πρέπει να προσεπίσουμε σήμερα είναι η ιστορία μας, η γλώσσα μας, ο πολιτισμός και όχι φυσικά η οικονομική οικονομία των δηλητηριωδών του πλούτου ούτε οι διεφθαρμένες εξουσίες των καταπιεστών. Ευτυχώς λοιπόν για τον τόπο μας που υπάρχουν οι νεότερες γενιές των ποιητών».

– «Ο,τι καλύτερο άκουσα(...) τα δάκρυα των απλών ανθρώπων και η σιωπή»;

«Ο ποιητής του Ηλιού, που γεννήθηκε μέσα στο φως, δεν ήταν ούτε τυφλός ούτε κουφός απέναντι στα όσα συνέβαιναν γύρω του. Με τη ζωή του και τους αγώνες του στάθηκε πάντα απέναντι

στο άδικο, δεν σιώπησε ποτέ απέναντι στο έγκλημα κατά των ανθρώπινων αξιών και της φύσης. Δεν παραιτήθηκε ποτέ, γιατί ξεχείλιζε μαζί με τα δάκρυα μέσα του η ποίηση».

– Κάποιες πνευματικές ηγεσίες έγιναν πόνια των εξουσιών;

«Οι ποιητές δεν μπορούν να ανήκουν σε συμβιβασμένες πνευματικές ηγεσίες, που γλείφουν χούφτες και κάθε λογής εξουσίες. Η ποίηση είναι μία θεία λειτουργία στο ιερό του πολιτισμού και το πνεύμα το αντίδοτο των ποιητών στους πιστούς του Λόγου. Ο ποιητής δεν συμβιβάζεται με τα "τέρατα του κόσμου", τους απαιτητούς δονασιές μιας οικονομικής οικονομίας».

– Η τυραννία της εποχής;

«Αποτυπώνεται στο "Ποτάμι Μπυές και τα ερτά επέλεγα" και στους "Δενόσαυρους", όταν γράφα για τις αγέλες των τεράτων, που με όπλα και εξωνήσεις εκπορθούν τη θέληση των λαών "συνεχίζουμε: Δεν παραιτούμαστε...". "Ο τέλειος φόνος που επιδιώκετε δεν θα φτάσει στην ποίηση"».

Ανατολή 07.12

Δύση 18.07

Σελήνη 19 ημερών

 Λέοντος πάνω Ρώμης,
Αγαπητού ομολογητού

Σήμερα στο κέντρο της Αθήνας:

0, 2, 4, 6, 8,
**Αυτοκίνητα τεχνολογίας
Euro 5 και ως 140 g/km**
Αποθέματα νερού σε εκατ. κυβικά

ΧΘΕΣ	ΠΕΡΥΣΙ	1985
1.176,07	1.248,36	1.195,41